

TOIMINIMEN MUUTTAMINEN OSAKEYHTIÖKSI

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Hämeen Ammattikorkeakoulu, Liiketalous

Kevät, 2019

Tomas Ruohomäki

Liiketalous
HAMK

Tekijä Tomas Ruohomäki **Vuosi** 2019

Työn nimi Toiminimen Muuttaminen Osakeyhtiöksi

Työn ohjaaja/t Ari Sarviharju

TIIVISTELMÄ

Tässä opinnäytetyössä käsitellään yksityisen elinkeinoharjoittajan yritysmuodon muuttamista osakeyhtiöksi verotuksen kannalta. Tarkoituksena on selvittää toimeksiantoyritys X:n puolesta, miten yritysmuodon muuttaminen hyödyntää liiketoimintaa verotuksen osalta sekä minkälaisia toimenpiteitä tulee käytännössä tehdä, jotta yritysmuoto saadaan muutettua.

Kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö. Teoreettisessa osuudessa käsitellään toiminimen sekä osakeyhtiön verotusta, ansiotulo- ja pääomatulo-verotusta sekä niiden eroja. Case-osiossa esitetään laskelmat yrityksen verotuksesta niin toiminimenä kuin osakeyhtiönä sekä valmistellaan yrittäjän siirtyminen osakeyhtiöksi mahdollisimman valmiiksi, ennen varsinaista muutosta.

Opinnäytetyön johtopäätöksenä on, että yritysmuoto kannattaa muuttaa osakeyhtiöksi vahvan kasvun perusteella, jolloin verohyöty tulee olemaan huomattava jatkossa. Toiminimi myös kannattaa muuttaa suoraan osakeyhtiöksi eikä lopettaa toimintaansa ja aloittaa uutena yrityksenä.

Avainsanat Toiminimi, osakeyhtiö, nettovarallisuus sekä osakkeen matemaattinen arvo

Sivut 31 sivua, joista liitteitä 1 sivua

Business Administration
HAMK

Author	Tomas Ruohomäki	Year 2019
Subject	Transforming a sole trade to a stock company	
Supervisors	Ari Sarviharju	

ABSTRACT

This thesis addresses private enterprisers company becoming public joint-stock company for taxing reasons, having the benefits of going public in tax rates and the methods to do so as the main intention of the thesis.

This thesis is action based and addresses taxing both from the perspective of sole traders and stock companies regarding wage and unearned income taxes and the differences between them in theory.

In the Case- section the calculations for company's taxation are presented both from sole trader and stock company perspective. Preparations are made for the entrepreneur's transition to be as complete as possible before the actual transition.

The conclusion of this thesis is that it is beneficial for the entrepreneur to transfer into a stock company based on the strong growth of the company, thus causing the tax benefits to be prominent in the future. Sole traders should also consider going straight to a public joint-stock company instead of closing their practice and starting up as a whole new company.

Keywords Sole trader, Stock company, net worth, the mathematical value of a stock

Pages 31 pages including appendices 1 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Toimeksiantoyritys	1
1.2	Työn tavoitteet ja tarkoitus.....	2
2	YRITYSMUODOT.....	3
2.1	Yksityinen elinkeinonharjoittaja (Toiminimi, yksityisliike).....	3
2.2	Osakeyhtiö.....	4
2.4	Osakeyhtiön ja toiminimen vertailu.....	7
3	VEROTUS.....	8
3.1	Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus	8
3.2	Osakeyhtiön verotus	9
3.3	Nettovarallisuus ja osakkeen matemaattinen arvo	10
3.3.1	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	11
3.3.2	Osakeyhtiö	11
4	TULOSLASKELMA JA TASE.....	13
4.1	Tuloslaskelma	13
4.2	Tase	15
4.2.1	Vastaavaa.....	15
4.2.2	Vastattavaa	17
5	YRITYSMUODON MUUTTAMINEN.....	19
5.1	Verotus	19
5.2	Käytännön toimenpiteet yritysmuodon muutokseen	19
6	CASE-OSIO LASKELMAT	21
6.1	Toiminimen verotus 2017	21
6.2	Osakeyhtiön verotus 2017	22
6.3	Toiminimen verotus 2018	23
6.4	Osakeyhtiön verotus 2018	25
7	YHTEENVETO JA POHDINTA.....	27
7.1	Vuoden 2019 arvioverotus.....	27
7.1.1	Toiminimi 2019	28
7.1.2	Osakeyhtiö 2019	29
7.2	Pohdinta	31
	LÄHTEET	1

1 JOHDANTO

Kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö. Teoreettisessa osuudessa käsitellään toiminimen sekä osakeyhtiön verotusta, ansiotulo- ja pääomatulo-verotusta sekä niiden eroja. Case-osiossa valmistellaan yksityisen liikkeenharjoittajan liiketoiminnan muutos osakeyhtiöksi mahdollisimman valmiiksi, ennen varsinaista vaihtumista.

Tietoperustana toimivat laki elinkeinotulon verottamisesta EVL, Tuloverolaki TVL, Osakeyhtiölaki OYL ja Laki verotusmenettelystä VML. Lisäksi tietoperustana toimivat verohallinnon sivustot ja heidän laskentaperusteensa verotuksessa. Työn aihetta sivuavia teoksia on runsaasti, joten lähteiden rajaaminen tulee varmasti ajankohtaiseksi työn aikana. Pyrin valitsemaan muutaman teoksen työn tietoperustan ytimeksi ja useita muita vastaavasti tukemaan.

”Verot ovat rahasuorituksia, jotka julkinen yhdyskunta sille kuuluvan vallan nojalla yksipuoleisesti velvoittaa hallintoalamaiset suorittamaan. Veroon ei liity mitään välitöntä vastasuoritusta veronsaajan puolelta, vaan verotus on vastikkeetonta pakkoperintää. Julkisyhteisöt tarjoavat tietenkin verovarojen avulla erilaisia merkittäviä palveluita, mutta ne eivät ole sidoksissa verojen maksuun.” (Johdatus Suomen verojärjestelmään. Heikki Niskakangas. 2014. 13)

1.1 Toimeksiantoyritys

Toimeksiantoyritys on franchising-toimintaa harjoittava yksityinen liikkeenharjoittaja. Franchising-yrittäjä perustaa yrityksensä valmiiksi kehitettyyn liiketoimintamalliin, tunnettuun brändiin sekä saa avukseen toisen yrityksen tuen ja ohjeistuksen. Yritys perustettiin huhtikuussa 2014, jolloin yrittäjä avasi ensimmäisen franchising toimipisteensä Parolaan. Toukuussa 2018 yrittäjä avasi toisen toimipisteensä samalla toiminimellä saman franchising-yrityksen nimen alle Kaurialaan, jolloin yrityksen liikevaihto kasvoi merkittävästi. Toiminimi avasi kolmannen toimipisteensä Rajamäelle, kauppakeskus Lähteen liiketiloihin, ja sen odotetaan kasvattavan liikevaihtoa Kaurialan toimipisteen tavoin.

Yrityksen liikevaihto oli vuonna 2017 noin 355 000 euroa, tilikauden tuloksen osoittaessa noin 52 000 euroa voittoa. Vuonna 2018 liikevaihto oli jo elokuussa noin 364 000 euroa, tilikauden tuloksen ollessa noin 56 000 euroa voitollinen.

1.2 Työn tavoitteet ja tarkoitus

Opinnäytetyö on luonteeltaan toiminnallinen, jonka tutkimusmenetelmänä käytetään eri yhtiömuotojen verolaskelmia. Opinnäytetyössä käsitellään yhtiömuodoista vain yksityistä elinkeinoharjoittajaa sekä osakeyhtiötä. Lisäksi opinnäytetyössä käsitellään yksityisen elinkeinoharjoittajan ja osakeyhtiöiden verotusta sekä yhtiöiden omistajien, että yhtiöiden tuloverotuksen kannalta.

Miten yksityinen elinkeinoharjoittaja muutetaan osakeyhtiöksi? Miten elinkeinotoiminnan tulosta verotetaan yksityisellä elinkeinoharjoittajalla verrattaessa osakeyhtiöön? Minkälaisen hyödyn yrittäjä saa verotuksessa? Mitkä ovat konkreettiset tehtävät, jotta yrityksen yhtiömuoto saadaan muutettua?

Opinnäytetyössä laaditaan laskelmat yrityksen verotuksesta osakeyhtiönä sekä toiminimenä. Tämän perusteella saadaan selville kannattaako yritysmuoto muuttaa, sekä mikä on sen todellinen hyöty verotuksen osalta. Lisäksi toimeksiantajalle laaditaan pohja yritysmuodon muutokseen, jonka on tarkoitus olla verottajalle lähettämistä vaille valmis.

2 YRITYSMUODOT

Yleisimmät yritysmuodot on mahdollista jakaa kolmeen ryhmään. Yksityiset elinkeinonharjoittajat ja maatalouden harjoittajat muodostavat ensimmäisen ryhmän. He harjoittavat toimintaansa omissa nimissään, ilman yhtiötä. Toisen ryhmän muodostavat henkilöyhtiöt, joita ovat avoimet yhtiöt sekä kommandiittiyhtiöt. Kolmannen ryhmän muodostavat yhteisöt, joista merkittävin on osakeyhtiö. (Niskakangas, 2014, 48-49.)

2.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja (Toiminimi, yksityisliike)

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana voi toimia kuka vain luonnollinen henkilö, joka omaa pysyvän asuinpaikan Euroopan talousalueella. Muiden on haettava lupa Patentti- ja rekisterihallitukselta. Elinkeinonharjoittajat jaetaan ammatinharjoittajiin sekä liikkeenharjoittajiin. Kummatkin harjoittajat toimivat omiin nimiinsä itsenäisesti ja omaan lukuunsa. Liikkeenharjoittajaksi luetaan, kun yrittäjällä on palveluksessaan vierasta työvoimaa. Jos elinkeinonharjoittajalla ei ole ulkopuolisia työntekijöitä palveluksessaan, katsotaan hänet silti liikkeenharjoittajaksi, kun hänellä on kiinteä toimipaikka, esimerkiksi toimisto tai myymälä. Liikkeenharjoittajan toimintaan tarvitsemansa riskinalaisen pääoman tarve on myös pääsääntöisesti suurempi kuin ammatinharjoittajalla. (Holopainen, 2015, 26,41.)

Rekisteröimällä tai vakiinnuttamalla toiminimi saadaan yksinoikeus toimintanimeen, joista nopeampi sekä varmempi tapa on rekisteröiminen. Yritysmuoto tulee tulla ilmi toiminimestä ja yritysmuodon tunnuksen on oltava suomen- tai ruotsinkielisenä. Yksityisen elinkeinonharjoittajan ainoa toiminimi on yrittäjä itse sekä yrityksen edustaminen tapahtuu yrittäjän puolesta itse. Toiminimen perustamiseen ei tarvita ollenkaan pääomaa, eikä perustaminen vaadi minkään muotoisia perustamismuodollisuuksia. Laissa ei ole erillistä määräystä toiminimen tilintarkastusvelvollisuudesta. Yksityisen elinkeinonharjoittajan ilmoittautuessa kaupparekisteriin edellytetään yrityksellä olevan edustaja, joka on oikeutettu vastaanottamaan haasteita sekä tiedoksiantoja yrityksen puolesta. Edustajan kotipaikkakunnan on oltava Suomessa sekä edustaja on ilmoitettava merkittäväksi kaupparekisteriin. Jos elinkeinonharjoittajan tai kaupparekisteriin ilmoitettavan prokuristin asuinpaikka on kuitenkin Euroopan talousalueella, erillistä edustajaa ei tarvita. Prokura on kaupparekisteriin merkityn elinkeinonharjoittajan yrityksen edustamista varten antama yleisvaltuutus. Prokuristilla on mahdollista toimia päämiehensä puolesta kaikessa päämiehen liikkeenharjoittamiseen kuuluvassa toiminnassa sekä kirjoittaa hänen toiminimensä. (Holopainen, 2015, 26-27,41,61.)

2.2 Osakeyhtiö

Juridisesti osakeyhtiö syntyy vasta, kun se rekisteröidään kaupparekisteriin. Osakeyhtiön rekisteröimistä varten tulee yhtiön laatia perustamisperustamisilmoitus, jonka voi samalla kertaa myös ilmoittaa Verohallinnon rekisteriin. Kaupparekisteriä koskevat ilmoitukset käsittelee PRH sekä Verohallinto käsittelee osat, jotka koskevat sen rekistereitä. Tämän jälkeen tulee merkitä osakkeet, avata pankkitilit, maksaa osakkeet, ilmoittaa yhtiö kaupparekisteriin, laatia yhtiöjärjestys, tehdä osake- ja osakasluettelo sekä tarvittaessa antaa osakekirjat. (PRH)

Perustamissopimukseen on aina mainittava sopimuksen päivämäärä, jokainen osakkeenomistaja sekä heidän merkitsemänsä osakkeet, merkintähinta osakkeelle, osakkeen maksuaika ja yhtiön hallituksen jäsenet. Kaikkien osakkeenomistajien on allekirjoitettava perustamissopimus, tällä allekirjoituksella merkitään sopimuksessa ilmenevä osakemäärä. Perustamissopimuksen allekirjoittamisesta alkaa myös tilintarkastajan sekä johdon jäsenten toimikausi. Perustamissopimuksessa täytyy myös olla yhtiöjärjestys sekä siinä on määrättävä tilikausi. Jos toimitusjohtaja, hallituksen jäsenet tai tilintarkastaja on jo valittu, tarvitsee nämä lisäksi mainita perustamissopimuksessa. (Holopainen, 2015, 45.)

Yhtiöjärjestyksen tulee sisältyä perustamissopimukseen tai sen on oltava sopimuksen liitteenä. Yhtiöjärjestyksessä täytyy mainita osakeyhtiön toiminimi, jonka täytyy sisältää sana osakeyhtiö tai lyhenteenä oy, kotipaikkakuntana oleva Suomen kunta sekä yhtiön toimiala. Jos yhtiö aikoo toimia useampikielisenä, tulee yhtiöjärjestyksessä mainita jokainen ilmaisu. Tilikaudesta voi määrätä joko yhtiöjärjestyksessä tai perustamissopimuksessa. Toimialaksi voidaan ilmoittaa yleistoimiala, joka kattaa kaiken laillisen liiketoiminnan. Suosituksena kuitenkin on määritellä mahdollisimman tarkasti yksilöitynä toimialat, joilla yritys toimii tai aikoo toimia tulevaisuudessa. (Holopainen, 2015, 47-48.)

Osakepääomaan merkitään osakkeen merkintähinta paitsi, jos yhtiöjärjestyksessä on määrätty osittain merkittäväksi sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Vähimmäisosakepääoma yksityisellä osakeyhtiöllä on 2 500 euroa, joka merkitään yhtiön sidottuun omaan pääomaan. Eli yhtiön osakepääomaa ei lasketa mukaan yhtiön jakokelpoisiin varoihin. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon merkityt osakkeen merkintähinnat ovat yhtiön vapaata omaa pääomaa, joten ovat myös jaettavissa osakkeenomistajille. Pääsääntöisesti kaikki osakkeet tuovat yhtiössä samanlaiset oikeudet, mutta yhtiöjärjestyksessä on mahdollista määrätä, että yhtiöllä voi olla toisistaan velvollisuuksiltaan tai oikeuksiltaan eroavia osakkeita. Yhtiöllä on oltava omistuksessaan osakkeista maksettava määrä, ennen kuin osakeyhtiö voidaan ilmoittaa rekisteröitäväksi, jonka on tapahduttava korkeintaan kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoitus-

päivämäärästä. (Holopainen, 2015, 46-47) (Verohallinto, syventävät vero-ohjeet)

Osakeluettelo osakkeista on pakollinen, jos osakkeita ei ole liitetty arvo-osuusjärjestelmään. Luettelosta on tultava numerojärjestyksessä ilmi osakkeet tai osakekirjat, niiden antopäivä ja osakkeenomistajan nimi sekä osoite. Jos osakeyhtiöllä on erilaisia osakkeita, täytyy osakeluettelosta tulla ilmi osakkeen laji sekä muut mahdolliset erot osakkeiden tuomissa oikeuksissa. Aakkosjärjestyksellinen osakasluettelo on tehtävä osakeluettelon mukaisista osakkeenomistajista, joka ilmoittaa kunkin osakkeenomistajan nimen, osoitteen sekä osakkeiden lukumäärän osakelajit eroteltuna. Osake- ja osakasluettelo on tehtävä viipymättä yhtiön perustamisen jälkeen, se on säilytettävä luotettavalla tavalla ja se on oltava yhtiön päätoimipisteellä kaikkien nähtävillä. (Holopainen, 2015, 48-49.)

Osakeyhtiön perustamiseen tarvitaan yksi tai useampi oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö. Osakeyhtiölaki ei aseta asuin- tai kotipaikkavaatimuksia osakkeenomistajille eikä perustamissopimuksen allekirjoittaneille, joten osakeyhtiön ainoana perustajaosakkaana on mahdollista olla myös Euroopan talousalueen ulkopuolelta oleva toimija. Hallitus on ainoa pakollinen toimielin osakeyhtiöille ja hallitukseen tulee kuulua yhdestä viiteen varsinaista jäsentä, ellei yhtiöjärjestys toisin sitä määrittele. Jos hallituksessa on alle kolme varsinaistajäsentä, tulee hallitukseen valita ainakin yksi varajäsen. Hallitukselle, jossa on useampi kuin yksi jäsen, tulee valita puheenjohtaja, jonka valitsee yleensä hallitus. Hallituksen jäsenet valitaan yhtiökokouksessa, ellei yhtiökokouksessa toisin määrätä. Hallituksen toimenkuvaan kuuluu huolehtia yhtiön hallinnosta sekä sen toiminnan asianmukaisesta järjestelystä. Hallituksen vastuulla on myös huolehtia, että yhtiön kirjanpito sekä varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Kaupparekisteriin on merkittävä yhtiön hallituksen jäsenet sekä varajäsenet. Hallituksen on mahdollista valita yhtiölle toimitusjohtaja, jolla on asuinpaikka Euroopan taloushallintoalueella tai Patentti- ja rekisterihallituksen myöntämä lupa poiketa asuinpaikasta. Toimitusjohtaja hoitaa, yleistoimivaltansa puitteissa, yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan mahdollinen sijainen tulee ilmoittaa kaupparekisteriin. (Holopainen, 2015, 31-32.)

Varsinainen yhtiökokous täytyy pitää tilikauden päättymisestä kuuden kuukauden kuluessa. Yhtiökokouksessa päätösvaltaansa käyttävät osakkeenomistajat. Päätökset syntyvät annettujen äänien enemmistöllä, osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen antamien puitteiden mukaisesti. Ellei yhtiöjärjestys toisin määrittele, jokainen saa äänestää yhtiökokouksessa edustamiensa osakkeiden äänimäärällä. Varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätettävä tilinpäätöksen vahvistamisesta, taseessa näkyvän voiton käyttämisestä, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä toimitusjohtajan vastuuvapaudesta, tilintarkastajan sekä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten valitsemisesta sekä muista yhtiöjärjestyksen mukaisista

yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista. Jos osakkeenomistajat, joilla on yhteensä kymmenesosa osakkeista, tai tilintarkastaja sitä vaatii, on pidettävä ylimääräinen yhtiökokous. Se on myös pidettävä, jos hallitus katsoo sen aiheelliseksi tai yhtiöjärjestyksessä se on erikseen määrättyä. (Holopainen, 2015, 32.)

Yksityisellä osakeyhtiöllä tulee olla osakepääomaa vähintään 2 500 euroa, kun taas julkisen osakeyhtiön vähimmäisosakepääomaa täytyy olla 80 000 euroa. Osakeyhtiö voi jättää tilintarkastajan valitsematta, jos sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täyttynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä: Taseessa loppusumma on yli 100 000 euroa, liikevaihto on yli 200 000 euroa tai yhtiöllä on palveluksessa yli kolme henkilöä. Muutoin tilintarkastajan valitsee yhtiökokous. Tilintarkastaja voidaan myös valita vaikka edellä mainitut edellytykset eivät täytyisikään. (Holopainen, 2015, 33)

2.4 Osakeyhtiön ja toiminimen vertailu

YRITYSMUOTOJEN VERAILUA		
	Toiminimi	Osakeyhtiö
Perustajien minimimäärä	yksi	yksi
Minimipääoma	Ei ole	Yksityinen osakeyhtiö 2 500 euroa Julkinen osakeyhtiö 80 000 euroa
Vastuu	Elinkeinonharjoittaja vastaa kaikella omaisuudellaan	Vastuu rajoittuu sijoitettuun pääomapanokseen, ellei osakas ole antanut henkilökohtaista takausta tai omaa omaisuuttaan luoton vakuudeksi
Toimitusjohtaja	Ei ole	Voi olla, jos sovitaan.
Hallitus	Ei ole	Lakisääteinen. 1-5 varsinaista jäsentä, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin
Tilintarkastus	Ei ole	Tilintarkastuslain tai yhtiöjärjestyksen mukaan. Tilintarkastuslain mukaan tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta, jos enintään yksi seuraavista kolmesta ehdosta täyttyy: 1) taseen loppusumma on yli 100 000 euroa 2) liikevaihto on yli 200 000 euroa 3) palveluksessa on yli 3 henkilöä Yhtiöjärjestyksen määräyksestä riippumatta määrävähemmistöllä on aina oikeus vaatia tilintarkastajan valitsemista
Toiminnan tarkastus	Ei ole	Ei ole
Vuosibyrokraatia	Ei ole	Lakisääteinen. Varsinainen yhtiökokous 6 kk:n kuluessa tilikauden päättymisestä. Päätöksiä voidaan tehdä myös osakkaiden yksimielisellä päätöksellä yhtiökokousta pitämättä.

Kuva 1. Yritysmuotojen vertailu

3 VEROTUS

Pääomatulojen ja ansiotulojen verotus poikkeavat olennaisesti toisistaan, joten on tärkeää määritellä, milloin tulo on ansiotuloa ja milloin pääomatuloa. Tuloverolaissa on omaksuttu järjestelmä, jonka mukaan ensin määritellään mitkä tulot ovat pääomatuloa ja kaikki muut tulot ovat ansiotuloa. Tämän takia ei ansiotulon määritelmää tarvita ollenkaan. Veronalaista pääomatuloa on omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu sellainen tulo, jota varallisuuden voidaan katsoa kerryttäneen. Pääomatulot on määritelty tuloverolaissa (1535/1992, TVL). (Niskakangas, 2014, 35.)

3.1 Yksityisen elinkeinoharjoittajan verotus

Yksityisen elinkeinoharjoittajan saama tulo on joko pääomatuloa tai ansiotuloa. Yksityisten elinkeinoharjoittajien lopullinen verotus kohdistuu yrittäjään luonnollisena henkilönä, eikä toiminimeä veroteta erikseen. Toiminimien on kuitenkin mahdollista maksaa ennakkoveroa, joka perustuu arvioon yrityksen verotettavasta tuloksesta. Ennakkoverolla pyritään maksamaan oikea summa yrityksen lopullisista veroista tilikauden aikana sekä sitä voidaan muuttaa tilikauden aikana oikeaan suuntaan, jos alkuperäinen arvio on väärä. Vähäisillä tulotasoilla yrittäjän on edullista saada ansiotuloa, koska ansiotulojen verokanta lähtee nolasta sekä on hyvin progressiivinen. Siinä kohdassa, jossa ansiotulojen marginaalivero ylittää pääomatulojen verokannan, on aina edullisempaa saada pääomatuloa. Kun pääomatulot ovat korkeintaan 150 000 euroa, on pääomatuloprosentti 30, eli kun ansiotulojen progressiivinen verotus ylittää 30 prosentin rajan on edullisempaa saada pääomatuloa. Tästä syystä yrittäjät pyrkivät aina saamaan pääomatuloa, lukuun ottamatta yrityksiä, joiden liikevaihto on aivan minimaalinen. Yksityinen elinkeinoharjoittaja voi suorittaa yksityisottoja nostamalla yritykseltä rahaa omaan yksityiskäyttöön. Nämä nostot eivät johda verotustoimenpiteisiin, sillä yksityisen elinkeinoharjoittajan voittoa on jo verotettu kirjanpitoon perustuvaan voittoon nähden. (Niskakangas, 2014, 49-50.) (vero.fi)

Elinkeinotoiminnan tulos lasketaan siten, että elinkeinotoiminnan tuotoista vähennetään elinkeinotoiminnan kulut. Kun tuloksesta vähennetään mahdolliset edeltävien vuosien tappiot, saadaan verotettava yritystulo, josta voidaan vähentää vielä viiden prosentin yrittäjävähennys. Vähentämisen jälkeen on jäljellä jaettava yritystulo, joka jakautuu pääoma- sekä ansiotuloksi. (Verotieto, 2018, 85.)

Pääsäännön mukaan pääomatulo-osuus katsotaan elinkeinotoiminnan verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä kuuluneelle nettovarallisuudelle laskettua 20 prosentin vuotuista tuottoa. On myös mahdollista, että yrittäjä valitsee pääomatulo-osuuden määräksi kymmenen prosentin tai nollan prosentin osuuden elinkeinotoiminnan nettovarallisuudesta. Jos

liikkeen oma pääoma on negatiivinen tai nolla, verotetaan koko yritystulo ansiotulona. Pääomatulolaskennan perusteena käytetään vuotuista tuottoa, jonka takia tilikauden pituus vaikuttaa laskelmaan. Esimerkiksi jos tilikauden pituus on 18 kuukautta, lasketaan pääomatulo-osuus 30 prosentin mukaan. (Verotieto, 2018, 85-86.)

Mitä varakkaampi yritys on, sitä suurempaa osuutta yritys voi hyödyntää 30 prosentin verokannalla verotettavaan pääomatuloon. Pääomatulon verokanta 30 000 euroon asti on 30 prosenttia ja 30 000 euroa ylittävältä pääomatulo-osuudelta verokanta on 34 prosenttia. Ansiotuloa verotetaan progressiivista valtion veroa sekä kunnallisveroa liitännäisineen. (Verotieto 2018. 9, 86)

3.2 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiö on itsenäinen, erillinen verovelvollinen. Osakeyhtiöille vahvistetaan verotettava tulo sekä se vastaa itsenäisesti sille määrätyistä veroista. Osakeyhtiöille myös vahvistetaan mahdolliset tappiot, joita se pystyy vähentämään saman tulolähteen alla syntyvästä voitosta seuraavan kymmenen vuoden aikana tappion syntymisestä. Yleensä osakeyhtiöillä on vain elinkeinotulonlähde, mutta on mahdollista, että yhtiöllä on myös henkilökohtaiseen tulonlähteeseen kuuluvaa varallisuutta sekä tuloa. Kun osakeyhtiö saa pelkästään elinkeinotuloa, sen puhdas tulo lasketaan yksinomaan EVL:n mukaan. (Niskakangas, 2014, 53-54.)

Osakeyhtiö voi maksaa työpanosta vastaavaa palkkaa osakkailleen. Yleisesti ei tuntuvia palkanmaksuja suoriteta osakkaille, koska osakkaiden palkan maksamiseen sisältyy erilaisia sivukustannuksia sekä palkka verotetaan aina ansiotulona progressiivisen asteikon mukaan. Tavallisimmissa tilanteissa yrittäjä pyrkii nostamaan osinkoa palkan sijasta, joka luokitellaan yhteisöstään pääomatuloksi. OYL:n mukaan osakeyhtiön ja osakkaan varat on pidettävä tiukasti erillään. Osakas voi nostaa yhtiönsä varoja tietyillä lakisääteisillä tavoilla, osinkona, palkkana sekä osakaslainana. (Niskakangas, 2014, 54.)

Osakeyhtiön verotettavaa tuloa verotetaan 20 prosentin yhteisöverokannalla. Osakeyhtiöllä voi olla kolme erilaista tulolähdettä, jotka ovat elinkeinotoiminnan tulolähde, maatalouden tulolähde ja henkilökohtainen tulolähde, jota yhtiö voi saada esimerkiksi ulkopuolisille vuokratuista, elinkeinotoimintaan kuulumattomista kiinteistöistä. Yhtiön verotettava tulo lasketaan tulolähteiden mukaan. Jokaisen tulolähteen veronalaisista tuloista vähennetään kyseisen tulolähteen vähennyskelpoiset menot. Tämän lisäksi jokaisen tulolähteen verovuoden tuloista vähennetään kyseisen tulolähteen aikaisempien vuosien vahvistetut tappiot. Tulolähteiden verotettavat tulot lasketaan yhteen ja niiden yhteenlasketusta summasta lasketaan yhteisön tulovero. Osakeyhtiöllä voi olla erilaisia tulolähteitä kolme: elinkeinotulonlähde, maatalouden tulonlähde sekä henkilökohtai-

nen tulonlähde. Osakeyhtiön veroprosentti säilyy samana tulojen suuruudesta riippumatta. Mikäli osakeyhtiön verotettava tulo ylittää 50 000 euroa tulee elinkeino- tai maataloustoimintaa harjoittavan osakeyhtiön maksaa Yle-veroa. Yle-veron määrä on 140 euroa, jos verotettava tulo 50 000 euroa, rajan ylittävältä osuudelta veroa peritään 0,35 prosenttia veron enimmäismäärän ollessa 3000 euroa. Pääsäännön mukaan osakeyhtiön verotuksessa vahvistetut tappiot vähennetään seuraavan 10 verovuoden sitä mukaa kun tuloa syntyy. Osakkaita verotetaan osakeyhtiössä siinä vaiheessa, kun he nostavat tuloa osinkoina tai palkkana. Osakeyhtiölle ei tule veroseuraamuksia osingonjaon yhteydessä. (Vero, 2019. Verotieto, 2018, 93-94)

Suomen osinkoverojärjestelmän mukaan osingon verotus riippuu siitä, onko osinkoa jakava osakeyhtiö listaamaton yhtiö vai julkisesti noteerattu yhtiö. Listattu yhtiö on noteerattu pörssissä sekä listatun yhtiön osakkeilla voi käydä julkisesti kauppaa arvopaperipörssissä, kun taas listaamattoman yhtiön osakkeita ei voi ostaa eikä myydä pörssissä. Julkisesti noteeratun yhtiön jakama osinko on aina pääomatuloa osingonsaajalle. Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän saamasta osingosta 85 prosenttia on veronalaista tuloa sekä 15 prosenttia verovapaata tuloa. Julkisesti noteerattu yhtiö maksaa siis yhtiön veroa bruttovoitosta 20 %:a sekä yhtiön jakamasta veronalaisesta osingosta 85 prosentin osuudesta osingonsaaja maksaa vielä 30 %:n veron. Osinkoa jakava pörssi-yhtiö suorittaa ennakonpidätyksen jakamastaan osingosta silloin kun, osingonsaaja on suomessa asuva luonnollinen henkilö tai suomalainen kuolinpesä. (Niskakangas, 2014, 55)

Listaamattoman osakeyhtiön jakama osinko jaetaan verotettavaksi pääomatuloksi sekä ansiotuloksi nettovarallisuuden perustuvan osakkeen matemaattisen arvon perusteella. Osakkeen matemaattisesta arvosta pääomatuloa on kahdeksan prosenttia, mutta jos osinkoa jaetaan enemmän, siirrytään ansiotulojen verottamiseen. Kun osinkoa jaetaan 8 %:a nettovarallisuuden puitteissa, veronalaista pääomatuloa osingosta on 25 %:a sekä loput 75 %:a on verovapaata tuloa. Tämä sääntö on voimassa niin kauan kuin osinkoa saadaan korkeintaan 150 000 euroa. Tämän rajan ylittävää osuutta verotetaan samalla tavalla kuin julkisesti noteeratussa osakeyhtiössä. Ansiotuloverotus tulee kyseeseen vain silloin, kun osinkoa jaetaan yli 8 %:a osakkeiden matemaattisesta arvosta. Tällaisessa tapauksessa yli menevästä osuudesta veronalaista ansiotuloa on 75 %:a sekä verovapaata tuloa on 25 %:a. Verovapaan osuuden perustelu on se, että osinkoa on jo kertaalleen verotettu yhtiön tulona. (Niskakangas, 2014, 55-56)

3.3 Nettovarallisuus ja osakkeen matemaattinen arvo

Toiminimen nettovarallisuuden avulla voidaan elinkeinotoiminnan yritystulo jakaa pääomatuloksi ja ansiotuloksi. Osakeyhtiön nettovarallisuuden perusteella lasketaan osakkeen matemaattinen arvo sekä vertailuarvo. Osakkeen matemaattisen arvon perusteella saadaan jaettua osinko pääoma- ja ansiotuloon. (Verohallinto)

3.3.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Nettovarallisuus on varojen ja velkojen erotus. Yrityksen nettovarallisuus lasketaan arvostuslaissa säädetyllä tavalla, mutta tuloverolaissa on kuitenkin myös joitakin määrittäviä. Yleensä lähtökohtana on edellisen verovuoden tase, josta lasketaan, mitä varoja ja velkoja yrityksellä on. Varat arvostetaan pääsääntöisesti tasearvoihin, mutta on myös olemassa joitakin poikkeuksia. Tärkeimpänä poikkeuksena ovat käyttöomaisuuteen kuuluvat kiinteistöt ja arvopaperit. Jos näiden arvostuslain mukainen arvo on korkeampi kuin tasearvo, käytetään arvostuslain määrittelemää arvoa. Kiinteistöjen osalta vertailu tehdään kiinteistökohtaisesti. Arvopapereiden tasearvoa ei verrata arvostuslain mukaiseen arvoon erikseen vaan valinta suoritetaan arvopapereiden yhteenlaskettujen arvojen perusteella. (Niskakangas, 2014, 49.)

Tuloverolakiin on otettu erikoinen säännös yrittäjyyden kannustamiseksi, jonka mukaan elinkeinonharjoittajan yritystoiminnan nettovarallisuuteen lisätään maksetuista palkoista 30 prosenttia. Laskelmassa huomioidaan verovuoden päättymistä edeltäneen 12 kuukauden palkat. Tämän perusteella elinkeinonharjoittaja saattaa saada pääomatuloa silloinkin, kun todellista nettovarallisuutta ei ole. (Niskakangas, 2014, 50.)

Elinkeinoiminnan normaalia tuloa ovat myös vuokrat, korot sekä muut pääomatulot. Pääomatuloksi katsotaan aina vähintään kiinteistöjen ja arvopapereiden, jotka kuuluvat käyttöomaisuuteen, luovutushinnat riippumatta yrityksen nettovarallisuuden määrästä. Vero-oikeudellisesti yksityisliikkeessä on kysymys erillisestä tulolähteestä, elinkeinotulolähteestä. Liikkeen tulot on pidettävä kirjanpidollisesti erillään henkilökohtaisista tuloista, koska sen tulos lasketaan EVL:n mukaisesti. (Niskakangas, 2014, 50.)

3.3.2 Osakeyhtiö

”Osakkeiden matemaattinen arvo saadaan, kun yhtiön verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen mukainen tarkistettu nettovarallisuus jaetaan yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Yhtiön lunastamia tai hankkimia omia osakkeita ei tällöin oteta huomioon.” (ArVL 2§) Lähtökohdat osakeyhtiön nettovarallisuuden laskemiseen ovat hyvin pitkälti samat, kuin muissakin yritysmuodoissa. Pääsääntönä on taseessa näkyvien varojen arvo vähennettynä taseessa näkyvillä veloilla. Kiinteistöjen ja arvopapereiden arvostuslaissa esitetyt arvot vaikuttavat samalla tavalla varoihin, kuin muissakin yhtiömuodoissa. Kun verotusarvo on korkeampi kuin taseessa näkyvät arvot noudatetaan verotusarvoja, jotka lisäävät osingon pääomatulo-osuutta. Mikäli osakas on nostanut yhtiöltään lainaa, vähennetään lainan arvo hänen osakkeidensa arvosta yhtiöstä saadun osingon pääomatulo-osuutta laskiessa. Tai jos osakas on käyttänyt yrityksen varoihin kuuluvaa asuntoa omanansa, asunnon arvo vähennetään myös pääomatulo-osuuden laskelmassa. Toisin kuin muissa yhtiömuodoissa, jos osakeyhtiöllä on henkilökohtaiseen tulolähteeseen kuuluvaa varallisuutta,

lasketaan myös nämä osaksi nettovarallisuutta ja samalla osaksi osakkeen matemaattista arvoa. (Tomperi, 2014, 46. Niskakangas, 2014, 56)

Jos osakeyhtiö jakaa osinkoa toiselle osakeyhtiölle on osinko pääsääntöisesti verovapaata tuloa. Poikkeuksena ovat listatulta osakeyhtiöltä jaetut osingot listaamattomalle yhtiölle. Pörssiyhtiön jakamat osingot listaamattomalle yhtiölle ovat saajayhtiön veronalaista tuloa, jos osingonsaajana oleva listaamaton osakeyhtiö ei omista vähintään kymmentä prosenttia osinkoa jakavan yhtiön pääomasta. (Niskakangas, 2014, 56-57)

4 TULOSLASKELMA JA TASE

Tuloslaskelmalta voidaan seurata, minkälaisista tapahtumista yrityksen tulos on muodostunut tarkastelujakson aikana. Tarkastelujakso voi olla kuukauden pituinen, tai esimerkiksi koko vuoden tuloslaskelma, kuten tilinpäätöksessä. Tase puolestaan kertoo tarkastelujakson päättymispäivänä olevat yrityksen varat sekä velat. Tuloslaskelman ja taseen tarkastelu kuukausitasolla helpottaa yrittäjän toimintaa ja kertoo myös parantamiskohteita, esimerkiksi mahdolliset ylimääräiset kulut, jotka ylittävät suunnitellun vuosibudjetin.

4.1 Tuloslaskelma

Kirjanpitoasetuksessa on viisi erilaista tuloslaskelman kaavaa. Tuloslaskelmalta selviää, miten yrityksen voitto tai tappio on syntynyt. Asunto-osakeyhtiöille, yhdistyksille ja säätiöille sekä ammatinharjoittajille on omat kaavat, lisäksi kirjanpitovelvollisille liiketoimintaa harjoittaville on kaksi kaavaa. Liiketoimintaa harjoittavilla kirjanpitovelvollisilla on tavallisesti käytettynä kululajipohjainen kaava. (Tomperi, 2017, 154.)

Ensiksi tuloslaskelmalla esitetään yrityksen kaikki varsinaisesta liiketoiminnasta johtuneet tulot sekä kulut. Liikevoitto saadaan, kun liiketoiminnan varsinaisesta tuotosta sekä muista liiketoiminnan tuotoista vähennetään liiketoiminnasta aiheutuneet kulut. Esimerkiksi tuotteiden valmistamiseen kuuluvat materiaalit, henkilöstökulut sekä poistot. Poistot ovat laskennallinen kuluerä, joilla voi tarvittaessa pienentää yrityksen tulosta sekä verotettavaa tuloa, vähentämällä pysyvien vastaavien arvoa, joiden hankintahinta on aikoinaan maksettu. Yrityksen varsinaisen toiminnan tuloksella tarkoitetaan liikevoittoa. Liikevoiton jälkeen tuloslaskelmalla näytetään rahoitukseen liittyvät tuotot sekä kulut. Tämän jälkeen tuloslaskelmassa esitetään satunnaisista eristä aiheutuvat tuotot ja kulut, poistojen myötä tuleva poistoero ja vapaaehtoisten varausten lisäys tai vähennys sekä tulovero. (Tomperi, 2017, 154.)

Liikevaihdolla tarkoitetaan myyntituloja sen jälkeen, kun niistä on otettu pois myynnin oikaisu- sekä siirtoerät. Oikaisu- ja siirtoerät ovat esimerkiksi arvonlisäverolain mukainen arvonlisävero, myynnin kurssierot sekä annetut alennukset. Yrityksen varsinaisesta suoritetuotannosta tulevat myyntituotot merkitään liikevaihtoon. Erien lukeminen tuloksi merkitään pyrki-myksellä katteen saamiseen, joka poistaa menonsiirron luonteen laskutettavalta erältä. Menonsiirroksi katsotaan niin sanotut ”läpikuluerät”, jotka myydään esimerkiksi työntekijöille samaan hintaan kuin ne yritykselle on ostettu. Nämä luetaan ostomenon oikaisuna tuloslaskelmalla eivätkä ne vaikuta yrityksen liikevaihtoon. Liiketoiminnan muita tuottoja ovat esimerkiksi vuokratulot, mahdolliset myyntituotot pysyvienvastaavien myynneistä sekä vakuutuskorvaukset. (Tomperi, 2017, 157.)

Varsinaisen liiketoiminnan kulut esitetään tuloslaskelmalla seuraavaksi. Keskeisimpänä ovat pääsääntöisesti materiaalit sekä palvelut. Liiketoiminnan kulut muodostuvat oikaisemalla ostomenot varaston muutoksella lisäämällä niihin ja vähentämällä niistä oikaisuerät. Yleisimpiä oikaisueriä ovat ostohintaan sisältyvä arvonlisävero, mahdolliset ostohinnasta saadut alennukset, rahdit ja muut toimituskulut sekä kurssierot. Varaston muutoksessa on otettava huomioon valmiina ostettujen tuotteiden varasto, tarvike- sekä raaka-ainevarastot. Liiketoiminnan muihin kuluihin merkitään kulut, jotka koskevat kokonaisuutena kirjanpitovelvollista. (Tomperi, 2017, 157-158.)

Henkilöstökuluihin sisältyy palkat sekä niiden lisäksi lakisääteiset henkilösivukulut. Henkilösivukuluja on ryhmähenki-, työttömyys-, työeläke- ja tapaturmavakuutusmaksut sekä työnantajan sosiaaliturvamaksu. Vapaaehtoiset henkilövakuutusmaksut sisältyvät myös henkilöstökuluihin. Luontoisetujen raha-arvo ei kuulu tuloslaskelmalla henkilöstökuluihin, vaan niihin sisällytetään ainoastaan rahapalkat. Myös palkkojen kohdalla tulee ottaa huomioon oikaisuerät, näitä on esimerkiksi palkkoihin sisältyvät sairausvakuutuskorvaukset. (Tomperi, 2017, 158.)

Seuraavaksi tuloslaskelma käsittelee suunnitelman mukaisia poistoja sekä arvonalentumisia. ”Koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoista tehdään poistot yhtenä eränä menojäännöksestä. Menojäännös on verovuoden aikana käyttöön otetun irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenojen ja aikaisemmin käyttöön otetun irtaimen käyttöomaisuuden poistamattomien hankintamenojen summa vähennettynä irtaimesta käyttöomaisuudesta verovuoden aikana saaduilla luovutushinnoilla ja muilla vastikkeilla. Menojäännöstä laskettaessa katsotaan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoiksi myös irtaimen käyttöomaisuuden laajennus-, muutos-, uudistus- ja muut vastaavat perusparannusmenot sekä, verovelvollisen vaatiessa, suurehkot korjausmenot. Verovuoden poiston suuruus saa olla enintään 25 prosenttia menojäännöksestä. (26.6.1998/473)” (EVL 30§) (Tomperi, 2017, 158.)

Liiketoiminnan muut kulut pitävät sisällään muut varsinaisesta toiminnasta johtuvat kulut, joita ei ole aiemmin erikseen esitetty. Yleisimpinä muina kuluina ovat vapaaehtoiset henkilökuntamenot, vuokra-, mainos-, sähkö-, vesi-, matka-, sekä puhelinkulut ja lisäksi neuvottelu- sekä edustuskulut. (Tomperi, 2017, 158-159.)

Kun kaikki nämä kulut on otettu pois liikevaihdosta, saadaan liikevoitto tai liiketappio. Tämän jälkeen liikevoittoon lisätään tai vähennetään rahoitustuotot sekä rahoituskulut. Tuotot lisätään usein muut korko- ja rahoitustuotot tilille, joita ovat esimerkiksi korko- ja osinkotuotot sekä rahoituksen kurssivoitot. Muut rahoituskulut pitävät sisällään lainojen korko- ja hoitokuluja sekä takausprovisioita. (Tomperi, 2017, 159.)

Kertaluontoiset, mutta toiminnan kannalta oleelliset liiketapahtumat, jotka poikkeavat tavanomaisesta liiketoiminnasta, sijoitetaan satunnaisiin tuottoihin sekä kuluihin. Tämänlaisia ovat esimerkiksi osakkeiden myyntivoitto osakkeista, jotka eivät palvele liiketoimintaa, konserniavustukset sekä liiketoimintayksikköjen myyntivoitot. (Tomperi, 2017, 159.)

Tilikauden voitto tai tappio saadaan vähentämällä liikevoitosta laskettavat tuloverot. (Tomperi, 2017, 159.)

4.2 Tase

Yrityksen taloudellisen aseman tilikauden päättyessä kuvaa tase. Taseen vastattavaa-puolella näkyy rahan lähde ja vastaavaa-puoli näyttää rahojen käyttökohteet. Kaikki kirjanpitovelvolliset, jotka taseen laativat, käyttävät samaa tasekaavaa kirjanpitoasetuksen 1 luvun 6§ ja kirjanpitolautakunnan mukaisesti. Ammatinharjoittajalla ei ole tarvetta laatia tasetta. Pienet yritykset eivät tarvitse kaikkia nimikkeitä, jota tasekaava pitää sisällään, jolloin nämä rivit jätetään pois. (Tomperi, 2017, 162-164.)

4.2.1 Vastaavaa

Yrityksen varat esitetään taseen vastaavaa-puolella. Kulu-erät, jotka ovat tarkoitettu tuottamaan tuloa usealla tilikaudella, ovat pysyviä vastaavia sekä kaikki muut vastaavien puolella olevat erät ovat vaihtuvia vastaavia. Pysyvät vastaavat voidaan jakaa kolmeen eri lajiin, joita ovat aineelliset hyödykkeet, aineettomat hyödykkeet sekä sijoitukset. (Tomperi, 2017, 165.)

Aineelliset hyödykkeet sisältävät maa- ja vesialueet, koneet ja kaluston, rakennukset ja rakennelmat, muut aineelliset hyödykkeet sekä ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat. Koneet ja kalusto esitetään yhtenä eränä taseessa. Ne sisältävät esimerkiksi ravintoloissa liiketilaan hankitut sisustuselementit sekä keittiöön tarvittavat hankinnat. Taseessa rakennuksien ja rakennelmien alle sisällytetään myös rakennuksiin kuuluvat tekniset laitteet, kuten hissit, lämpökeskukset ja niihin kuuluvat koneet ja laitteet, jää- ja pakastekaapit sekä keskusantennien poistamaton hankintameno. Yleensä kyseiset hankinnat ilmoitetaan taseessa erikseen, koska ne on mahdollista poistaa lyhyemmässä ajassa kuin itse rakennukset. Ennakkomaksut, joilla on hankittu pysyviin vastaaviin kuuluvia aineellisia hyödykkeitä, kirjataan ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen ryhmään. Keskeneräiset hankinnat koskevat menoja, jotka syntyvät valmistettaessa itselle aineellisia hyödykkeitä ja ne ovat vielä keskeneräisiä tilinpäätöspäivänä. (Tomperi, 2017, 166.)

Aineettomia hyödykkeitä taseessa ovat kehittämismenot, aineettomat oikeudet sekä muut pitkävaikutteiset menot. Liiketoimintaan liittyvät kehittämismenot sekä markkinointikelpoisten palveluiden sekä tuotteiden kehittämiseen liittyvät kulut ovat aineettomia hyödykkeitä. Esimerkiksi ATK-ohjelmistot sekä patenttien ja valmistusoikeuksien hankinta kulut ovat aineettomia oikeuksia. Muita pitkävaikutteisia kuluja ovat erimerkiksi omaan osakehuoneistoon tai vuokrahuoneistoon tehtävät perusparannusmenot. Kaikkien aineettomien hyödykkeiden aktivoimiseksi on oltava edellytys, että niihin sisältyy tulonodotuksia vähintään hankintamenoja vastaava määrä. ”Kehittämismenot saadaan aktivoida, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot on poistettava suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Jollei kirjanpitolvelvollinen voi luotettavalla tavalla arvioida vaikutusaikaa, on kehittämismenot poistettava enintään kymmenessä vuodessa. Kehittämismenoja ei saada aktivoida muina pitkävaikutteisina menoina.” (KPL 5 luku 8§) (Tomperi, 2017, 162,165-166.)

Sijoitukset pitävät sisällään eriteltyinä osakkeet ja osuudet sekä saamiset konserniyritysten ja omistusyhteisyritysten välillä, muut osakkeet ja osuudet sekä muut saamiset. Muut osakkeet ovat sekä yhteisöjen osakkeet, jotka eivät palvele yrityksen varsinaista toimintaa, joita pidetään yrityksen pitkäaikaisin sijoituksina, että yritystoimintaan liittyvät yhteisöjen osakkeet. (Tomperi, 2017, 162-163,166-167.)

Vaihtuvia vastaavia ovat vaihto-omaisuus, saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. ”Vaihto-omaisuutta ovat sellaisinaan tai jalostettuina luovutettaviksi tai kulutettaviksi tarkoitetut hyödykkeet.” (KPL 4 luku 4§) Vaihto-omaisuudessa tulee erikseen ilmoittaa valmiit tuotteet ja tavarat, keskeneräiset tuotteet, aineet ja tarvikkeet, maksetut ennakkomaksut sekä muu vaihto-omaisuus. Yrityksen toimiala vaikuttaa vaihto-omaisuuden määrittelyyn. Jos tilikauden päättyessä tavaroiden todennäköinen jälleenmyyntihinta on pienempi kuin vaihto-omaisuuden hankintameno, tulee ne merkitä kirjanpitolain mukaan pienemmän arvon mukaan. (KPL 5 luku 6§) ”Rahoitusomaisuutta ovat rahat, saamiset sekä tilapäisesti muussa muodossa olevat rahoitusvarat.” (KPL 4 luku 4§) Rahoitusomaisuus eritellään taseessa saamisiin, rahoihin ja pankkisaamisiin sekä rahoitusarvopapereihin. (Tomperi, 2017, 167.)

Taseessa saamisten alle kuuluvat myyntisaamiset, saamiset saman konsernin yrityksiltä, lainasaamiset sekä siirtosaamiset. Kaikki myyntiin perustuvat saamiset sekä pysyvien vastaavien myymisestä johtuvat saamiset ovat myyntisaamisia. Lainasaamisiin merkitään yrityksen antamat rahalainat. Taseessa esitetään jokaisesta saamisesta lyhytaikainen sekä pitkäaikainen osuus. Pitkäaikainen saaminen sisältää sen saamisen osuuden, joka maksetaan vasta vuoden kuluttua tai sen jälkeen. (Tomperi, 2017, 167-168.)

Osakkeet ja osuudet merkitään rahoitusarvopapereihin, kun niitä ei ole hankittu vaihto-omaisuudeksi eikä pysyvään omistukseen. Näitä voi olla

esimerkiksi lyhytaikaiset sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin tai, että myyntisaamisista on saatu maksu arvopaperina. (Tomperi, 2017, 168.)

4.2.2 Vastattavaa

Taseen vastattavaa-puolelta löytyvät yritystoiminnan pääomarahoitukset, jotka ovat eriteltynä omaan pääomaan, vieraaseen pääomaan, tilinpäätös-siirtoihin sekä pakollisiin varauksiin. (Tomperi, 2017, 163-164, 168.)

Taseessa oman pääoman esitystapa määräytyy yritysmuodoittain. Kirjanpitoasetuksen mukainen tasekaava koskee pääsääntöisesti osakeyhtiöitä sekä osuuskuntia. Tilinpäätöksen liitetietoihin tulee lisätä tase-erittely, josta näkee oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot näiden erien välillä eräkohtaisesti tilikauden aikana. Kirjanpitoasetuksen 2 luvun 5§ mukaan pienten yksityisliikkeiden sekä henkilöyhtiöiden ei tarvitse esittää oman pääoman muutoksia liitetiedoissa. (Tomperi, 2017, 168-169.)

Tilinpäätössierrot jaetaan poistoeroon sekä vapaaehtoisin varauksiin. Jos tilinpäätöksessä on tehty suunnitelman mukaisien poistojen lisäksi ylimentäviä poistoja, syntyy kertynyttä poistoeroa. Osakeyhtiöllä voi olla vapaaehtoisena varauksena esimerkiksi toimitilojen jälleenhankintavarauksena, jonka avulla yhtiö voi lisätä taseeseen tuhoutunutta omaisuutta vastaavaa summaa jälleenhankintavarauksena. Yksityisliikkeillä tai henkilöyhtiöillä on myös mahdollista olla toimintavarauksena. Toimintavarauksella yksityisliikkeen on mahdollista siirtää verotettavaa tuloa myöhemmin maksettavaksi. Toimintavarauksen enimmäismäärä on 30 prosenttia tilikauden aikana maksetuista palkoista sekä sen voi vähentää verotuksessa vain, jos se on vähennetty myös kirjanpidossa. Pakollisia varauksia ovat aikaisempiin tai päättyneeseen tilikauteen kohdistuvat veloitteet, joista uskotaan tulevaisuudessa aiheutuvan tappioita. Tilinpäätöksessä esitetään pakollisina varauksina ne menot sekä menetykset, joiden toteutuminen katsotaan varmaaksi tai todennäköiseksi, mutta ei olla varmoja määrästä tai toteutumisen ajankohdasta. (Tomperi, 2017, 169.)

Vieraan pääoman tulee sisältää eriteltynä vaihtovelkakirjalainat, joukko-velkakirjalainat, eläkelainat, lainat rahoituslaitoksilta, ostovelat, saadut ennakot, velat konserni- ja omistusyhteisyrityksille, rahoitusvekselivelat, muut velat sekä siirtovelat. Myös vieraassa pääomassa tulee olla erikseen merkittyinä veloista lyhytaikaiset osuudet sekä pitkäaikaiset osuudet, joissa pitkäaikaiseksi osuudeksi katsotaan tilinpäätöksestä vuoden kuluttua tai sen jälkeen maksettavaa määrää. Vakuutuslaitoksilta sekä erityisluottolaitoksilta saadut luotot luetaan pankkien myöntämien lainojen ohella rahoituslaitoslainoihin. Myös muut tililuotot kuten tililimiitti ja sekkiluotot tulee merkitä rahoituslainojen ryhmään. (Tomperi, 2017, 169.) (Verohallinto)

Saadut ennakot sekä ostovelat johtuvat varsinaisen liiketoiminnan vaihtomaisuuden luovutuksista tai pysyvien vastaavien hankinnoista. Pääsääntöisesti nämä johtuvat aina hankituista hyödykkeistä tai muista hankinnoista, jotka ovat hankittu laskuperusteisesti. Siirtovelat ovat tuloennakoita sekä menojämiä jotka syntyvät, kun tilikauden aikana suoritetuista maksuperusteisista menoista ja tuloista tehdään tilinpäätökseen oikaisu suoriteperusteisiksi. (Tomperi, 2017, 169-170.)

5 YRITYSMUODON MUUTTAMINEN

”Keskeinen kysymys yritysmuodon muutosta tarkasteltaessa on se, voidaanko yritysmuoto muuttaa ilman verotusseuraamuksia. Jos yrityksen katsotaan tässä yhteydessä purkautuvan, purkautuvat kaikki varaukset, ja käyttöomaisuuden poistot palautuvat tuloon, jos käyttöomaisuuden todennäköinen luovutushinta on hankintamenon poistamatta olevaa osaa suurempi.” (Soile Tomperi: Yritysverotus ja tilipäätössuunnittelu. 2014, Sivu 145.)

Yksityinen elinkeinoharjoittajan yrityksen ei katsota purkautuvan, jos verotuksessa vähentämättä olevat menot vähennetään yritysmuutoksen jälkeen samalla tavalla kuin niitä olisi vähennetty ilman yritysmuodon muutosta. Varat ja velat siirretään samoihin arvoihin uuden yritysmuodon kirjanpitoon, jolla säilytetään kirjanpidollinen jatkuvuus. Toiminimi voidaan muuttaa osakeyhtiöksi, jos yrittäjä merkitsee kaikki osakeyhtiön osakkeet. Tässä tilanteessa käyttöomaisuuden poistot eivät palaudu tuloon sekä pääsääntöisesti varaukset siirtyvät muutoksen mukana uuteen yhtiömuotoon. (Tomperi 2014, 145)

Kun jatkuvuutta ei noudateta tai muut soveltumisen edellytykset eivät täyty katsotaan yrityksen purkautuvan sekä liikkeenharjoittajan lopettavan toimintansa. Yhtiön purkautuessa katsotaan purkautuva yritys sekä uusi yritys erillisiksi verovelvollisiksi. Tällaisessa tapauksessa toiminimen purkautuessa, vastaisi elinkeinoharjoittaja toiminimensä veloista koko henkilökohtaisella omaisuudellaan. Osakeyhtiö voitaisiin perustaa, mutta taseen varat eivät siirtyisi osakeyhtiölle, vaan ne jouduttaisiin ostamaan toiminimeltä. Liikkeenharjoittaja ei vapaudu toimintamuodon muutosta edeltäneistä verovelvoista, eikä toimintaa jatkava yhtiö joudu vastaamaan näistä.

5.1 Verotus

Muutettaessa toiminimeä osakeyhtiöksi, toiminimen tulo verotetaan muutoshetken saakka samalla tavalla, kuin aieminkin yksityistä elinkeinoharjoittajaa koskevien säännösten mukaisesti. Yritysmuodon muutoksen jälkeen toiminta verotetaan osakeyhtiötä koskevien säännösten mukaisesti. Muutoshetkenä pidetään ajankohtaa, jolloin osakeyhtiö merkitään kaupparekisteriin. Toiminimen tulee antaa veroilmoituksensa muutosajankohtaan päättyvältä verovuodelta, joka perustuu muutoshetkelle laadittuun tilinpäätökseen. (Verohallinto, Syventävät vero-ohjeet)

5.2 Käytännön toimenpiteet yritysmuodon muutokseen

Toiminimen muutokseen osakeyhtiöksi tulee täyttää muutos- ja lopettamisilmoitus lomake Y4, johon ilmoitetaan yritysmuodon muutoksesta sekä

yrittäjän uusi nimi kaupparekisteriin sekä patentti- ja rekisterihallitukseen. Lisäksi on lähetettävä verottajalle lomake Y1 perustamisilmoitus osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, säätiö, yhdistys ja muu yhteisö. Tähän mainitaan yrityksen nimi ja ilmoittautuminen kaupparekisteriin, kaikki yrityksen julkiset yhteystiedot, perustamispäivä, yritysmuoto, päätoimiala sekä yhteystiedot, jos asiaa hoitaa esimerkiksi tilitoimisto. Y1:n kolmannella sivulla ilmoitetaan; hakeutuuko yritys arvonlisäverovelvolliseksi, ennakonperintärekisteriin sekä säännöllisesti palkkoja maksavaksi työntekijäksi. Lisäksi kolmannella sivulla kerrotaan yrityksen oma-aloitteisten verojen verokauden pituus, joko kuukausittaiseksi, neljännesvuodeksi tai kerran vuodessa sekä ilmoitetaanko palkkoja neljännesvuosittain vai kuukausittain. (PRH, 2018)

Patentti- ja rekisterihallitukselle tulee myös lähettää perustamisilmoitus liitteenä, johon ilmoitetaan 3.3 kohdassa mainitulla tavalla. Perustamisilmoituksen lisäksi tulee täyttää henkilötietolomake viranomaiskäyttöön.

Perustettaessa osakeyhtiötä tai yhtiömuodon muutoksessa osakkeen merkintähinta on mahdollista maksaa apporttina. Apporttina tarkoitetaan osakeyhtiöön sijoitettua omaisuutta, joka on sijoitettu muuna omaisuutena kuin rahana. Apportin on oltava omaisuutta, jolla on yhtiölle taloudellinen arvo. (PRH, apporttiehto)

Tilintarkastajalta tulee myös lähettää apporttilausunto rekisteriviranomaiselle, joka sisältää tiedon apporttina maksetusta osakepääomasta sekä siitä, että sen maksamisessa on noudatettu osakeyhtiölain mukaisia pykäläitä. Selvityksessä pitää myös tulla ilmi, että omaisuudella on luovutushetkellä vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. Apporttilausunnon lisäksi tilintarkastajalta tulee myös saada todistus rekisteriviranomaiselle, joka kertoo, että säännöksiä on noudatettu.

6 CASE-OSIO LASKELMAT

Case-osiossa käsitellään toiminimen verotusta vuodelta 2017, kun yrittäjällä oli vain yksi toimipiste sekä miten yritystä olisi verotettu vuonna 2017, jos yhtiömuoto olisi ollut osakeyhtiö. Vuoden 2018 tulosta tehdään samat laskelmat, yritystoiminnan kasvamisen sekä tuloksen paranemisen jälkeen. Lopuksi pohditaan miten yritysmuodon muutos vaikuttaa yrittäjän omiin tuloihin sekä verotusta vuodelta 2019, kun yritysmuoto on muutettu osakeyhtiöksi.

6.1 Toiminimen verotus 2017

Tilikauden elinkeinotoiminnan liikevaihto oli vuonna 2017 noin 355 000 euroa. Kun liikevaihdosta otetaan pois elinkeinotoimintaan liittyvät kulut, saadaan tilikauden voitto ennen tilinpäätössiirtoja. Materiaaleihin ja palveluihin on käytetty noin 126 000 euroa, henkilöstökuluja on ollut melkein 73 000 euroa, poistoja on vähennetty noin 6 000 euroa sekä liiketoiminnan muita kuluja yhteensä noin 82 000 euroa. Vähennettäessä korkokulut sekä muut rahoituskulut, saadaan tilikauden voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja 67 145,09 euroa.

Toiminimen verotettava tulo saadaan, kun tilikauden voittoon ennen tilinpäätössiirtoja lisätään puolet tilikauden edustuskuluista, vähennyskelvottomat kulut sekä toimintavarauksen muutos. Tässä tapauksessa toiminimen toimintavaraus on kasvanut, koska palkkoja on maksettu enemmän kuin edeltävänä vuonna. Tuloksesta voidaan vielä vähentää viiden prosentin yrittäjävähennys, jolloin saadaan toiminimen varsinainen verotettava tulo. Nettovarallisuus on vuoden 2016 varojen sekä velkojen erotus, toimeksiantoyrityksen nettovarallisuuteen lisätään vielä 30 %:a vuonna 2017 maksetuista palkoista, jonka jälkeen saadaan nettovarallisuuden laskentaperuste. Nettovarallisuuden laskentaperusteesta on mahdollista tulouttaa 30 prosentin pääomatuloverokannalla joko 20, 10 prosentin tulo-osuus tai tulouttaa verotettava tulo kokonaan ansiotulona. Kun käytetään 20 %:n pääomatulo-osuutta ansiotulo-osuudeksi jää 80 %, eli 55 218,62 euroa. Valtion tuloveroasteikon mukaan vuonna 2017 kyseinen summa osuu 41 200€ ja 73 100€ väliin, jolloin sitä verotetaan alarajan kohdalla 3 315,50 euroa sekä sen ylittävältä osalta 21,5 %:n verokannalla. Hämeenlinnan kaupungin tuloveroprosentti 2017 oli 20,75 %, seurakunnan tuloveroprosentti 1,3 % sekä yleisradioveron prosentti 0,68 %. Laskettaessa 20 %:n pääomatulo-osuudella kokonaisverotus on 20 691,49 euroa, joka on noin 33,78 % verotettavasta tulosta. Laskiessa 10 %:n pääomatulo-osuudella kokonaisverotus olisi 21 120,96 euroa, joka on noin 34,48 %:a verotettavasta tulosta.

TOIMINIMEN VEROTUS 2017		Pääomatulovaihtoehdot	
Tilikauden voitto ennen tilinpäätös siirtoja ja veroja	67 145,09	20 %	6 035,99
+ 50% Edustuskuluista	0,00	10 %	3 018,00
+ Vähennyskelvottomat kulut	306,96	Ansiotulovaihtoehdot	
+ Toimintavarausten muutos	-2 973,51	80 %	55 218,62
Verotettava tulo	64 478,54	90 %	58 236,62
- Palautettava yhteisö-/palautuskorko	0,00	Pääomatulo-osuus 20%	
- Yrittäjävähennys 5%	3 223,93	Pääomatulovero 30%	
Verotettava tulo	61 254,61	Ansiotulo-osuus 80%	
Maksetut ennakot	12 239,59	Valtion tulovero 41 200-73 100€ alarajan kohdalla 3 315,50€ ja ylittävältä osuudelta 21,5%	
Nettovarallisuus 2016	11 759,73	Kunnan tuloveroprosentti HML 20,75%	
+ 30% maksetuista palkoista	18 420,22	Seurakunnan tuloveroprosentti 1,3%	
Nettovarallisuuden laskentaperuste	30 179,95	Yleisradioveron prosentti 0,68%	
		Verotus yhteensä	
		20 691,49	
		Pääomatulo-osuus 10%	
		Pääomatulovero 30%	
		Ansiotulo-osuus 90%	
		Valtion tulovero 41 200-73 100€ alarajan kohdalla 3 315,50€ ja ylittävältä osuudelta 21,5%	
		Kunnan tuloveroprosentti HML 20,75%	
		Seurakunnan tuloveroprosentti 1,3%	
		Yleisradioveron prosentti 0,68%	
		Verotus yhteensä	
		21 120,96	

Kuva 2. Toiminimen verotuslaskelma 2017

6.2 Osakeyhtiön verotus 2017

Osakeyhtiön tilikauden voitto saadaan samalla tavalla kuin edellä mainitussa toiminimen verotuksessa. Koska osakeyhtiöllä ei ole mahdollisuutta toimintavarausten hyödyntämiseen, sitä ei huomioida laskelmassa. Myös nettovarallisuuslaskelmassa on eroavaisuuksia toiminimen kanssa.

Kun osakeyhtiön voittoon lisätään 50 % edustuskuluista sekä muut vähennyskelvottomat kulut, saadaan verotettava tulo. Osakeyhtiön tuloveroprosentti on 20 % ja sen lisäksi yli 50 000 euroa verotettavaa tuloa tekevä yhtiö joutuu maksamaan yhteisön yleisradio veroa. 50 000 euron rajan kohdalla vero on 140 euroa sekä sen ylittävältä osalta 0,35 %. Osakeyhtiön verotus on tässä tapauksessa 13 691,49 euroa, joka on noin 20 prosenttia. Tässä hypoteettisessa tapauksessa osakeyhtiön nettovarallisuus on negatiivinen, jolloin pääomatulo-osinkoa ei voida jakaa. Toiminimen nettovarallisuuteen on lisätty 30 %:a maksetuista palkoista, mitä ei voida osakeyhtiön nettovarallisuuslaskelmassa hyödyntää. Lisäksi osakeyhtiön nettovarallisuuslaskelmassa isona osana yleensä on edellisten tilikausien voittoosuus, jota ei tähän hypoteettiseen laskelmaan voi arvioida. Eli kaikki mahdolliset osingot jaetaan ansiotulo-osinkona, josta 75 % on verollista sekä 25 % verovapaata tuloa.

OSAKEYHTIÖN VEROTUS 2017	
Tilikauden voitto ennen tilinpäätös siirtoja ja veroja	67 145,09
+ 50% Edustuskuluista	0,00
+ Vähennyskelvottomat kulut	306,96
Verotettava tulo	67 452,05
Vero 20%	13 490,41
Yhteisön yleisradiovero	201,08
Tilikauden tulos	53 760,56
Jakokelpoiset varat	
Voittovarot ed tk	0,00
Osingonjako	0,00
tk voitto	53 760,56
jakokelpoiset varat yhteensä	53 760,56
varat	46 434,34
./ Velat	53 706,32
nettovarallisuus	-7 271,98

Kuva 3. Osakeyhtiön verotuslaskelma 2017

6.3 Toiminimen verotus 2018

Tilikauden elinkeinotoiminnan liikevaihto oli vuonna 2018 noin 766 000 euroa, sekä liiketoiminnan muita tuottoja oli 750e. Muut tuotot koostuivat työvoiman vuokraustuotoista sekä saaduista avustuksista. Materiaaleihin ja palveluihin on käytetty noin 257 000 euroa, henkilöstökuluja on ollut noin 223 000 euroa, poistoja on vähennetty noin 4 500 euron edestä sekä liiketoiminnan muita kuluja on yhteensä noin 200 000 euroa. Korkokuluja sekä muita rahoituskuluja on ollut melkein 1 000 euroa, jonka jälkeen jäljelle jää tilikauden voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, joka on 80 750,75 euroa.

Tilinpäätössiirtoihin sisältyy toimintavarauksen poisto, joka ei kuulu osakeyhtiön toimintaan, joten se täytyy purkaa tilinpäätökseen yritysmuodon muutosta varten. Tämä nostaa yrityksen verotettavaa tuloa 18 420,22 euroa. Edustuskuluja yrityksellä on ollut 220,69 euroa, josta puolet, eli 110,35€ on liiketoiminnassa vähennettävää kulua. Elinkeinotoiminnassa vähennyskelvottomia kuluja on 244,21 euroa, jotka koostuvat verojen vii-

västysseuraamuksista. Tuloksesta vähennetään viiden prosentin yrittäjävähennys, jonka jälkeen saadaan toiminimen verotettava tulo vuodelle 2018, se on 94 549,25 euroa.

Toimeksiantajayrityksen nettovarallisuuden laskentaperusteena vuonna 2018 on 54 790,46 euroa. Vuoden 2017 nettovarallisuus oli negatiivinen, joten sitä ei oteta huomioon, joten 30 %:a maksetuista palkoista kulu-neelta tilikaudelta on kokonaisuudessaan nettovarallisuuden laskentape-ruste. Pääomatulovaihtoehtoiksi on mahdollista valita 20 %:n pääoma-tulo-osuus 10 958,09 euroa, 10 %:n pääomatulo-osuus 5 479,05 euroa tai 0 %:n pääomatulo-osuus, joka verotetaan kokonaisuudessaan ansiotulona. Valtion tuloveroasteikolla 74 200 euron ylittävältä osuudelta maksetaan 31,25 prosenttia veroa sekä alarajan kohdalla 10 156,25 euroa. Kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2018 oli 20,75 %:a, seurakunnan tuloveropro-sentti oli 1,3 %:a sekä yleisradioveron enimmäismäärä oli 163 euroa, joka täyttyi toimeksiantajayrityksellä. Eli kun toiminimeä verotetaan 2018 tili-kaudelta 80 %:n ansiotulo-osuudella sekä 20 %:n pääomatulo-osuudella, saadaan kokonaisverotukseksi 34 973,26 euroa. Tämä on noin 36,99 %:a yrityksen verotettavasta tulosta. 10 %:n pääomatulo-osuudella kokonais-verotus nousisi 36 249,88 euroon, joka on noin 38,33 %:a.

TOIMINIMEN VEROTUS 2018	
Tilikauden voitto ennen tilinpäätös siirtoja ja veroja	80 750,75
+ 50% Edustuskuluista	110,35
+ Vähennyskelvottomat kulut	244,21
+ Toimintavarausten muutos	18 420,22
Verotettava tulo	99 525,53
- Palautettava yhteisö-/palautuskorko	0,00
- Yrittäjävähennys 5%	4 976,28
Verotettava tulo	94 549,25
Maksetut ennakot	0,00
Nettovarallisuus 2017	0,00
+ 30% maksetuista palkoista	54 790,47
Nettovarallisuuden laskentaperuste	54 790,47
Pääomatulovaihtoehdot	
20 %	10 958,09
10 %	5 479,05
Ansiotulovaihtoehdot	
80 %	83 591,15
90 %	89 070,20
Pääomatulo-osuus 20%	
Pääomatulovero 30%	3 287,43
Ansiotulo-osuus 80%	
Valtion tulovero yli 74 200€ alarajan kohdalla 10 156,25€ ja ylittävältä osuudelta 31,25%	13 090,99
Kunnan tuloveroprosentti HML 20,75%	17 345,16
Seurakunnan tuloveroprosentti 1,3%	1 086,69
Yleisradioveron enimmäismäärä 2018	163,00
Verotus yhteensä	34 973,26
Pääomatulo-osuus 10%	
Pääomatulovero 30%	1 643,71
Ansiotulo-osuus 90%	
Valtion tulovero yli 74 200€ alarajan kohdalla 10 156,25€ ja ylittävältä osuudelta 31,25%	14 803,19
Kunnan tuloveroprosentti HML 20,75%	18 482,07
Seurakunnan tuloveroprosentti 1,3%	1 157,91
Yleisradioveron enimmäismäärä 2018	163,00
Verotus yhteensä	36 249,88

Kuva 4. Toiminimen verotus 2018

6.4 Osakeyhtiön verotus 2018

Tilikauden tulos toimintavarauksen poiston jälkeen sekä ilman viiden prosentin yrittäjävähennystä on 99 170,97 euroa. Kun siihen lisätään 50 % vähennyistä edustuskuluista ja muut vähennyskelvottomat kulut, saadaan hypoteettisen osakeyhtiön verotettava tulos 99 525,53€. Osakeyhtiön 20 %:n verokannalla jää veron osuudeksi 19 905,11 euroa. Yhteisön yleisradioveroa menisi tällä tuloksella 313,34 euroa, joka jättää tilikauden tulokseksi 79 307,08€. Yrityksen nettovarallisuus jää vielä 2018 vuonna negatiiviseksi, jonka vuoksi ei ole mahdollista nostaa verohuojennettua osinkoa, jota olisi mahdollista nostaa 8 %:a nettovarallisuudesta.

OSAKEYHTIÖN VEROTUS 2018	
Tilikauden voitto ennen tilinpäätös siirtoja ja veroja	99 170,97
+ 50% Edustuskuluista	110,35
+ Vähennyskelvottomat kulut	244,21
Verotettava tulo	99 525,53
Vero 20%	19 905,11
Yhteisön yleisradiovero 0,35% 50 000€ ylittävältä osalta + alarajalla 140€	313,34
Tilikauden tulos	79 307,08
Jakokelpoiset varat	
Voittovarot ed tk	-18 994,41
Osingonjako	0,00
tk voitto	79 307,08
jakokelpoiset varat yhteensä	60 312,67
varat	92 309,47
./. Velat	111 303,88
nettovarallisuus	-18 994,41

Kuva 5. Osakeyhtiön verotus 2018

7 YHTEENVETO JA POHDINTA

Yksityisen elinkeinoharjoittajan verotus tapahtuu luonnollisena henkilönä hänen kaikkien pääoma- ja ansiotulojensa perusteella. Liikkeen harjoittamisesta ansaittu elinkeinotulo on pääsääntöisesti ansiotuloa, mutta pääomatulona on mahdollista tulouttaa 20 %:a elinkeinotoimintaan kuuluvasta nettovarallisuudesta. Pääomatuloista luonnollinen henkilö maksaa veroja 30 %:a sekä 30 000 ylittävältä osalta 34 %:a. Ansiotulot luonnollisella henkilöllä verotetaan progressiivisesti valtion tuloverona, kunnallisverona, kirkollisverona sekä yleisradioverona. (Tomperi, 2017, 30-33.)

Osakeyhtiöt ovat itsenäisiä verovelvollisia, joille vahvistetaan verotettava tulo. Verotettavasta tulosta verotetaan 20 %:n yhteisön tulovero. Osakeyhtiöillä osingonjako osakkaille on kannattavaa, kun osakas saa osingon käyttöönsä kevyemmällä verotuksella kuin palkasta maksettaessa. Osakkeen matemaattisen arvon perusteella voidaan jakaa verohuojennettua osinkoa, joka on aina halvempi kuin palkanmaksu sivukuluineen. Yhtiön maksamasta palkasta aiheutuu henkilösivukuluja eläkevakuutusmaksujen sekä sosiaaliturvavakuutusmaksujen muodossa. Nämä ovat yhtiölle vähennyskelpoisia verotettavasta tulosta, mutta pienentävät samalla myös yhtiön nettovarallisuutta. Verosuunnittelussa kannattaa huomioida nettovarallisuus ja sen kerryttäminen yhtiön alkuvaiheissa, sillä mitä korkeampi yhtiön nettovarallisuus on sitä enemmän yhtiö voi jakaa osakkaille verovapaata osinkotuloa. (Tomperi, 2017, 225-226.)

7.1 Vuoden 2019 arvioverotus

Osakeyhtiön tuloverojen lisäksi yrittäjälle voi tulla veroja maksettavaksi palkanmaksun sekä osingonjaon kautta. Yrittäjän ansiotulojen vero-optimoinnin kannalta olisi järkevintä nostaa noin 30 000 euroa palkkaa, jolloin ansiotuloverot pysyisivät samassa suhteessa osakeyhtiön tuloverojen kanssa, noin 20 prosentissa. Lisäksi toimeksiantajalla on tulossa kuukausittain verovapaata tuloa päivärahojen sekä kilometrikorvausten muodossa. Päivärahoja on mahdollista nostaa, jos matkan kohde on yli 15 kilometrin päässä asunnosta tai varsinaisesta työpaikasta. Päivärahojen suuruus on 42 euroa yli 10 tuntia kestävältä työmatkalta sekä 19 euroa yli 6 tuntia kestävältä työmatkalta. Kilometrikorvauksia saa vuonna 2019 43 senttiä kilometriltä, kun työmatkoja ajaa omalla autolla yksin.

Toimeksiantajan arvioidut matkakorvaukset ovat kuukausittain noin 1500 euroa, mikä vähentäisi yrityksen tulosta noin 18 000 euroa vuodessa. Kun tähän lisätään vero-optimoitu palkka, 30 000 euroa, niin yrityksen tulos

heikentyisi noin 48 000 euroa vuodelta 2019. Toimeksiantajayrityksen odotettu tulos vuodelle 2019 on vähintään 160 000 euroa vähennettynä yrittäjän arvioiduilla palkoilla. Tämä tekisi osakeyhtiönä vuoden 2019 tulosenusteeksi 112 000 euroa.

Tämän hetkiselä tulostahdilla osakeyhtiön nettovarallisuus muuttuisi positiiviseksi jo kahden kuukauden aikana, mikä antaisi yrittäjälle mahdollisuuden nostaa verohuojennettua osinkoa tilikauden päätyttyä. Osakeyhtiön nettovarallisuus kasvaa, kun huomioidaan tilikauden tulos mukaan yhtiön varallisuuteen. Verojen jälkeen ensimmäisen tilikauden päätyttyä osakeyhtiönä yrityksen nettovarallisuus olisi arviolta noin 89 000 euroa, joka mahdollistaisi 8 %:n verohuojennetun osingon määräksi noin 7 000 euroa. Tästä jäisi osakkaalle maksettavaa huojennettua osingon ennakonpidäystä vain noin 530 euroa.

7.1.1 Toiminimi 2019

Jos toimeksiantoyritys jatkaisi yksityisenä elinkeinoharjoittajana, olisi seuraavan vuoden verotus arviolta noin 40 % tuloksen kasvaessa entisestään. Henkilöstökulujen kasvu lisäisi myös toiminimen nettovarallisuuden perustetta nostaa pääomatuloa 19 080 euroa, mutta ansiotulo-osuuteen jäisi silti 132 920 euroa, joka nostaisi kokonaisverojen määräksi noin 63 365 euroa.

TOIMINIMEN ARVIOITU VEROTUS 2019	
Tilikauden voitto ennen tilinpäätös siirtoja ja veroja	160 000,00
+ 50% Edustuskuluista	0,00
+ Vähennyskelvottomat kulut	0,00
+ Toimintavarauksen muutos	0,00
Verotettava tulo	160 000,00
- Palautettava yhteisö-/palautuskorko	0,00
- Yrittäjävähenys 5%	8 000,00
Verotettava tulo	152 000,00
Maksetut ennakot	0,00
Nettovarallisuus 2018	0,00
+ 30% maksetuista palkoista arvio	95 400,00
Nettovarallisuuden laskentaperuste	95 400,00
Pääomatulo-osuus	
20 %	19 080,00
Ansiotulo-osuus	
80 %	132 920,00
Pääomatulo-osuus 20%	
Pääomatulovero 30%	5 724,00
Ansiotulo-osuus 80%	
Valtion tulovero yli 76 100€ alarajan kohdalla 10 413,25€ ja ylittävältä osuudelta 31,25%	28 169,50
Kunnan tuloveroprosentti HML 20,75%	27 580,90
Seurakunnan tuloveroprosentti 1,3%	1 727,96
Yleisradioveron enimmäismäärä 2019	163,00
Arvioitu verotus yhteensä 2019	63 365,36
Verojen osuus noin	40 %

Kuva 6. Toiminimen arvioverotus 2019

7.1.2 Osakeyhtiö 2019

Osakeyhtiön verotuksessa vuonna 2019 on käytetty samaa tulosarviota, eli 160 000 euroa. Kun tästä vähennetään yrittäjälle arviolta maksettavat palkat sekä päivärahat ja kilometrikorvaukset saadaan osakeyhtiön arvioitu verotettava tulos vuodelle 2019. Osakeyhtiön 20 %:n tuloverokannalla yhteisön tuloveroa tulisi maksettavaksi 22 400 euroa sekä Yle-veroa 357 euroa. Arvioiduksi tilikauden tulokseksi jäisi 89 243 euroa, jota laskelmassa on käytetty myös nettovarallisuusolettamana laskettaessa osakkeen matemaattista arvoa.

OSAKEYHTIÖN VEROTUS 2019	
Tilikauden voitto ennen tilinpäätös siirtoja ja veroja	112 000,00
+ 50% Edustuskuiluista	0,00
+ Vähennyskelvottomat kulut	0,00
Verotettava tulo	112 000,00
Vero 20%	22 400,00
Yhteisön yleisradiovero 0,35% 50 000€ ylittävältä osalta + alarajalla 140€	357,00
Tilikauden tulos	89 243,00
Osakeyhtiön verotusarvio 2019	22 757,00
Jakokelpoiset varat	
tk voitto	89 243,00
jakokelpoiset varat yhteensä	89 243,00

Kuva 7. Osakeyhtiön arvioverotus 2019

Osakeyhtiön arvioitu nettovarallisuus on 89 243 euroa. Osakkeita on 100 kappaletta, joten yhden osakkeen matemaattinen 8 %:n arvo on 71,39 euroa. Toimeksiantajayrittäjä omistaa 100 % yhtiön osakkeista, joten yhtiön jaettava, verohuojennettu osinko, 7 139 euroa on kokonaisuudessaan toimeksiantajan verotettavaa pääomatuloa. Huojennetusta osingosta verollista pääomatuloa on 25 %:a ja verovapaa pääomatulo-osuus on 75 %. Pääomatuloveroa jäisi tässä tapauksessa osakkaalle maksettavaksi 535,46 euroa. Osakkaalle on arvioitu ansiotuloa vuodelle 2019 noin 30 000 euroa sekä verovapaita matkakorvauksia noin 18 000 euroa. Osakkaan ansiotuloveroja tulisi tässä tapauksessa maksettavaksi 7 935 euroa. Yhteensä vuodelta 2019 osakkaan tulot olisivat siis 55 139 euroa, josta hän joutuisi maksamaan 8 470 euroa veroja eli noin 15 %:a.

Osakeyhtiön sekä osakkaan yhteenlaskettu tulo vuonna 2019, osakeannin jälkeen, olisi arvioituna noin 137 200 euroa. Tästä jäisi verottajalle maksettavaksi noin 31 200 euroa, joka on noin 23 %:n osuus. Verrattaessa osakeyhtiön sekä osakkaan yhteenlaskettua arviota toiminimen arvioituun verotukseen vuodelta 2019, osakeyhtiön ja osakkaan maksettavat verot olisivat noin 32 000 euroa pienemmät.

Nettovarallisuusolettama Oy 2019	89 243,00
Osakkeiden lukumäärä	100
Osakkeen matemaattinen arvo 8%	71,39
Osakkaan pääomatulo-osinko	7 139,44
Verollinen 25%	1 784,86
Verovapaa 75%	5 354,58
Pääomatulovero 30%	535,46
Osakkaalle jaettava osuus	6 603,98
Osakkaan verot	535,46

Osakkaan ansiotulo	30 000,00
Osakkaan verovapaat tulot	18 000,00
Valtion tulovero yli 26 400€ alarajan kohdalla 536€ ja ylittävältä osuudelta 17,25%	1 157,00
Kunnan tuloveroprosentti HML 20,75%	6 225,00
Seurakunnan tuloveroprosentti 1,3%	390,00
Yleisradioveron enimmäismäärä 2019	163,00
Arvioitu ansiotulovero yhteensä 2019	7 935,00

Osakkaan tulot yhteensä 2019	55 139,44
Osakkaan verot yhteensä	8 470,46
Netto	46 668,98
Verojen osuus noin	15 %

Osakeyhtiön ja osakkaan verotus 2019	
Oy tulos ja osakkaan tulot yhteensä	137 243,00
Oy tulos ja osakkaan verot yhteensä	31 227,46
Verojen osuus noin	23 %

Kuva 8. Osakeyhtiön ja osakkaan arvioverotus 2019

7.2 Pohdinta

Osakkaalla on yhtiön taloudellisen tilanteen salliessa mahdollisuus maksaa itselle enemmän palkkaa, mutta tämä pienentää yrityksen tulosta sekä laskee samalla yhtiön nettovarallisuutta, joka pienentää osakkaan mahdollisia osinkotuloja. Lisäksi ansiotuloverotus nousee osakkaalla progressiivisesti, joten suuremmat palkkatulot eivät ole enää järkeviä verotuksen kannalta. Alkuvaiheessa yhtiön kannattaisi kasvattaa varallisuuttaan tekemällä mahdollisimman hyvää tulosta, joka mahdollistaisi jatkossa isomman verohuojennetun osingonjaon osakkaalle.

Osakeyhtiö on järkevä yhtiömuoto tässä tilanteessa. Liiketuloksen kasvaessa entisestään yhtiömuotojen erot kasvaisivat, sillä ansiotuloverotuksella veroprosentti kasvaisi entisestään mutta osakeyhtiönä yhtiön verotus pysyisi 20 prosentissa.

Yritysmuodon vaihtumista suunniteltaessa ja sen aikatauluttamisessa on syytä ottaa huomioon, että virastot käsittelevät yritysmuodon muutoksia paljon pidempään kuin tavallisia uusien yritysten perustamisia tai lopettamisilmoituksia. Yritysmuodon muutoksessa on tärkeää huomioida säädökset, jotka koskevat yritystoiminnan jatkuvuutta, jotta vältetään vero-seuraamukset sekä yhtiön purkautuminen. On myös hyvä saada tarvittavat lomakkeet täytetyksi sekä allekirjoitetuksi hyvissä ajoin sekä varmistaa tilintarkastajan saatavuus tarvittaviin toimenpiteisiin. Tässä tapauksessa kolme viikkoa ilmoituksien lähettämisestä ei riittänyt Patentti- ja rekisterihallitukselle toiminimen lopettamiseen ja Oy:n perustamiseen samalle päivälle. Tämän vuoksi toiminimestä täytyy tavanomaisen kalenterivuoden tilinpäätöksen ja veroilmoituksen lisäksi tehdä tilinpäätös vielä tammikuusta 2019. Myös veroilmoitus tehdään erikseen tammikuusta 2019.

LÄHTEET

- Tomperi S. (2014). *Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu*. Helsinki: Sanoma Pro Oy
- Tomperi S. (2017). *Käytännön Kirjanpito*. Helsinki: Edita
- Niskakangas H. (2014). *Johdatus Suomen verojärjestelmään*. Helsinki: Talentum
- Holopainen T. (2015). *Yrityksen perustamisopas*. Porvoo: Bookwell Oy
- Hansaprint. (2018). Yrityksen Verotietopaketti. Verotieto Oy
- Finlex. (2018). 28.11.2018 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1968/19680360>
- Finlex. (2018). 21.12.2018 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>
- Patentti- ja rekisterihallitus. 24.3.2019 osoitteesta <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen.html>
- Patentti- ja rekisterihallitus. 26.3.2019 <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen/apporttiehto.html>
- Verohallinto. 26.3.2019 osoitteesta <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/ennakkovero-yritykset-ja-yhteisot/>
- Verohallinto. 28.3.2019 osoitteesta https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/liikkeen-tai-ammattinharjoittaja/elinkeinotoiminnan_nettovarallisuus/
- Verohallinto. Syventävät vero-ohjeet. 26.3.2019 osoitteesta <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47995/uuden-osakeyhtiolain-vaikutuksia-verotu/>
- Verohallinto. Syventävät vero-ohjeet. 28.3.2019 osoitteesta <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48395/toimintamuodon-muutos-osakeyhtioks2/>